

Taaltoets-pabo 2006/2007

Beschrijving van de toets:

De 21+ taaltoets voor de pabo bestaat uit 100 opgaven die het schriftelijk taalgebruik van de studenten op indirecte wijze meten. Dit houdt in dat de student een goed/fout oordeel geeft over de spellingwijze van woorden, spellingregels en formuleringen. Het onderdeel basisgrammatica bestaat uit meerkeuze opgaven.

Domeinen

- Spelling toepassen (36 opgaven)
- Spelling regelkennis (19 opgaven)
- Formuleren (21 opgaven)
- Basisgrammatica (24 opgaven)

Inhoud

Het domein **spelling** toepassen onderscheidt de spelling van werkwoorden en de spelling van naamwoorden. Bij **spelling regelkennis** komen regels aan de orde met betrekking tot de spelling van woorden, het afbreken van woorden en interpunctie. Het onderdeel **formuleren** bevat:

- foutieve woordkeuze (bijvoorbeeld 'even groot dan')
- contaminaties (bijvoorbeeld 'De mensen stellen je op je gerust')
- ontspoorde zinnen (bijvoorbeeld 'Zij beweerden dat het aantal moeilijke woorden was klein')
- verhaspelingen (bijvoorbeeld 'de twee verenigingen zijn gefusilleerd')
- incongruenties (bijvoorbeeld 'Het kind spelen buiten')

Het domein basisgrammatica onderscheidt de onderdelen **taalkundig ontleden en redekundig ontleden**. Bij taalkundig ontleden wordt de kennis getoetst van de volgende begrippen:

- zelfstandig naamwoord
- bijvoeglijk naamwoord
- bijwoord
- lidwoord
- voorzetsel
- voegwoord
- telwoord
- voornaamwoord (persoonlijk, bezittelijk, aanwijzend en vragend)
- zelfstandig werkwoord
- hulpwerkwoord
- koppelwerkwoord

Bij redekundig ontleden wordt het ontleden van zinnen getoetst. Hierbij worden de volgende zinsdelen onderscheiden:

- onderwerp
- lijdend voorwerp
- meewerkend voorwerp
- werkwoordelijk gezegde
- naamwoordelijk gezegde
- persoonsvorm
- naamwoordelijk deel
- voorzetselvoorwerp
- bijvoeglijke bepaling
- bijwoordelijke bepaling

Voorbeeldopgaven Taaltoets-pabo 2006/2007

Spelling toepassen

Instructie: Bepaal of het onderstreepte woord goed of fout is gespeld.

Aan de hand van een aantal beantwoorde vragen worden de brieven geschreven.

- a. goed
- b. fout

Spelling regelkennis

Instructie: In elke opgave staat een bewering die is afgeleid van spellingregels, regels met betrekking tot afbreken van woorden en regels met betrekking tot interpunctie. Lees de bewering aandachtig door en bepaal of de bewering goed of fout is.

De officiële naam van een feestdag (bijvoorbeeld pasen) schrijven we met een kleine letter.

- a. goed
- b. fout

Formuleren

Instructie: In elke opgave staat een zin. Bepaal voor elke zin of deze goed of fout geformuleerd is. Het gaat NIET om spelling en interpunctie. Onjuiste formuleringen zijn te herkennen aan één van de volgende kenmerken: - foutieve woordkeuze - contaminatie - ongrammaticale zin - verhaspeling van een woord/ uitdrukking onder invloed van een woord/uitdrukking lijkend op het bedoelde – getal (enkelvoud/meervoud) van de persoonsvorm komt niet overeen met getal van het onderwerp.

Een grote groep kinderen hebben zich bij de massa aangesloten.

- a. goed
- b. fout

Basisgrammatica - taalkundig ontleden

Instructie: In elke opgave staat een zin waarin een woord is onderstreept. Bepaal van het onderstreepte woord de woordsoort.

Als je mijn geheimen doorvertelt, neem ik je dat zeer kwalijk.

- a. bijwoord
- b. voegwoord
- c. voornaamwoord
- d. voorzetsel

Basisgrammatica - redekundig ontleden

Instructie: In elke opgave staat een zin waarin een woord of woordgroep is onderstreept.

Bepaal van het onderstreepte deel van de zin tot welk zinsdeel het behoort.

De rente is dalende, dus we wachten nog met het kopen van een huis.

- a. naamwoordelijke deel
- b. naamwoordelijk gezegde
- c. persoonsvorm
- d. werkwoordelijk gezegde

Bron: www.cito.nl

Suggesties voor materiaal ter voorbereiding

Voor werkwoordsspelling en de spelling van de naamwoorden:

- Jan van de Pol, *Onder controle. Spelling en interpunctieboek met oefeningen en regels* (met bijbehorend antwoordenboek);
- M. Klein, *Praktische cursus spelling*, Groningen 2006
- S. van Stratum, *Spellingkracht*, Utrecht/Zutphen 2005.
- D. Pak, *Vlekkeloos Nederlands, spelling en stijl compleet*, Den Haag 2007

- M. Bout en H. de Bruijn, *Basisvaardigheden spelling voor de pabo*, Groningen 2006
- *Woordenlijst Nederlandse Taal* (Het zogenaamde 'groene boekje');

Voor grammatica:

- B. Jager, *Ontleed je taal goed. Elementaire structurele grammatica van de Nederlandse taal*, uitgeverij Thieme, met bijbehorend *Oefenboek*.
- M. Klein en M.C. van den Toorn, *Praktische cursus zinsontleding*, Groningen 2006

Voor formuleren:

- Joost Ansems, *Van woord tot tekst*, Baarn 2006
- D. Pak, *Vlekkeloos Nederlands, stijl 1*, Den Haag 2007
- D. Pak, *Vlekkeloos Nederlands, stijl 2*, Den Haag 2007
- Jan Renkema, *Schrijfwijzer*, Den Haag 2005

Aanbevolen oefensites op het internet:

<http://www.cambiumned.nl>

<http://www.woordenlijst.org>

<http://taalunieversum.org>